

Bruxelles, 11.9.2015.
COM(2015) 443 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**Procjena tržišta o žaruljama za mrežni napon, kako je predviđeno Uredbom Komisije
(EU) br. 1194/2012**

1. Uvod

Uredba Komisije (EU) br. 1194/2012¹ sadržava minimalne zahtjeve za energetske učinkovitosti za usmjerene žarulje, LED žarulje i povezanu opremu. Ti zahtjevi za ekološki dizajn uvode se u fazama, pri čemu se u svakoj fazi dodaju novi ili stroži zahtjevi u usporedbi s prethodnom fazom. U posljednjoj, trećoj fazi, koja se primjenjuje od 1. rujna 2016. propisivat će se minimalna energetska učinkovitost od 0,95 za žarulje sa žarnom niti, 0,36 za žarulje s izbijanjem visokog intenziteta i 0,2 za sve ostale žarulje, izraženo indeksom energetske učinkovitosti (EEI). Usmjerene halogene žarulje s nitima za mrežni napon koje su trenutačno na tržištu ne ispunjavaju zahtjeve za žarulje sa žarnom niti te će se stoga s početkom treće faze zabraniti njihovo stavljanje na tržište.

Kako bi se osiguralo da te halogene žarulje ne budu postupno ukinute bez odgovarajuće mogućnosti zamjene, u Uredbi 1194/2012 navodi se da će se treća faza primjenjivati na žarulje s nitima za mrežni napon samo ako „Komisija, najkasnije do 30. rujna 2015., kroz detaljnu ocjenu tržišta iznese dokaze i prenese ih Savjetodavnom forumu vezano uz to da na tržištu postoje žarulje za mrežni napon koje su:

- sukladne zahtjevu maksimalnog indeksa energetske učinkovitosti u trećoj fazi,
- cjenovno su dostupne jer za sobom ne povlače prekomjerne troškove za većinu krajnjih korisnika,
- u smislu parametara funkcionalnosti važnih za potrošače u širem su smislu jednako vrijedne kao žarulje s nitima za mrežni napon dostupne na dan stupanja na snagu ove Uredbe [3. siječnja 2013.] uključujući, vezano uz uvjete širenja svjetlosnih tokova, pun raspon referentnih svjetlosnih tokova navedenih u tablici 6. [Uredbe 1194/2012, u rasponu od 90 lm do 1000 lm],
- u skladu su s opremom namijenjenom za ugradnju između električne mreže i žarulja s nitima dostupnima na dan stupanja na snagu ove Uredbe u skladu s najnovijim zahtjevima za sukladnost.”²

Ovom se Komunikacijom ispunjava zakonom propisana tržišna procjena dostupnih zamjenskih žarulja za mrežni napon na tržištu. Ona se temelji na tehničkom pregledu tržišta³ koji su za Komisiju izradili vanjski tehnički savjetnici i koji je predstavljen Savjetodavnom forumu za ekološki dizajn.

¹ Uredba Komisije (EU) br. 1194/2012 od 12. prosinca 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme (SL L 342, str. 1.).

² Citirano iz točke 1.1. Priloga III. Uredbi 1194/2012, str. 11. – uvrštenja u uglate zgrade dodana su radi veće jasnoće.

³ Tehnički pregled tržišta javno je dostupan na internetskoj stranici Komisije: <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Draft%20Final%20Market%20Assessment%20data.pdf>. Predstavljen je na sastanku Savjetodavnog foruma za ekološki dizajn 25. lipnja 2015.

2. USKLAĐENOST S INDEKSOM NAJVEĆE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Najizglednija zamjenska mogućnost za halogene žarulje su LED žarulje, koje trenutačno preobražavaju tržište rasvjete. Oko 70 % svih modela LED žarulja na tržištu ispunjavaju zahtjeve za najveću energetska učinkovitost iz treće faze, što znači da potrošači mogu birati među brojnim zamjenskim rješenjima. Očekuje se da će se udio tih sukladnih žarulja dostupnih na tržištu dodatno povećati zbog stalnih poboljšanja LED tehnologije.

3. PRISTUPAČNOST ZAMJENSKIH RJEŠENJA

Usmjerene LED žarulje koje se nude na tržištu EU-a pristupačne su i u smislu maloprodajnih cijena i troškova životnog vijeka.

Iako je trošak početnog ulaganja u LED žarulje veći od početnog ulaganja u usmjerene halogene žarulje s nitima za mrežni napon, zabilježene maloprodajne cijene kreću se u rasponu od oko 1,80 EUR do 18 EUR, ovisno o robnoj marki, prodajnom mjestu i vrsti LED žarulje. Većina LED žarulja košta manje od 10 EUR. Očekuje se daljnji pad tih cijena zbog daljnjeg razvoja LED tehnologije; u prva četiri mjeseca 2015. na tržištu EU-a zabilježen je pad maloprodajnih cijena do 25 %.

Energetska potrošnja LED žarulja, koja je često oko pet puta manja, dovodi do značajnih ušteda za potrošače u pogledu troškova životnog vijeka, čak i ako se uzmu u obzir više maloprodajne cijene. Trenutačno je moguće povratiti novac nakon jedne godine ili manje te će u gotovo svim slučajevima ušteda od zamjene usmjerenih halogenih žarulja s nitima za mrežni napon LED žaruljama pokriti početni trošak.

4. OPĆENITA JEDNAKOVRIJEDNOST U POGLEDU FUNKCIONALNOSTI

LED žarulje su funkcionalno potpuno jednakovrijedna zamjenska mogućnost za oko 90 % modela usmjerenih halogenih žarulja s nitima za mrežni napon na tržištu. Te LED žarulje ispunjavaju funkcionalne zahtjeve za ekološki dizajn iz Uredbe 1194/2012, uključujući indeks dovoljnog uzvratu boje (CRI) $CRI \geq 80$, pri čemu pojedine LED žarulje postižu visoki CRI iznad 90. Općenito, raznolikost LED žarulja u pogledu razina lumena, kutova snopova, temperatura boje i modela veća je od raznolikosti usmjerenih halogenih žarulja s nitima za mrežni napon na tržištu.

Za preostalih 10 % modela usmjerenih halogenih žarulja s nitima za mrežni napon na tržištu, LED žarulje visoko su funkcionalna jednakovrijedna zamjenska mogućnost. Potrošači možda budu morali pristati na kompromis u pogledu manje važnih značajki kao što je kut snopa, ali većina neće primijetiti razliku. Druga je mogućnost upotreba adaptera za tip utičnice kako bi se postigla potpuna jednakovrijednost LED žarulja s različitim podnoškom.

5. KOMPATIBILNOST S OPREMOM

Zamjenske LED žarulje u načelu su kompatibilne s opremom koja se upotrebljava za usmjerene halogene žarulje s nitima za mrežni napon. Iznimka je njihova kompatibilnost s uređajima za regulaciju svjetlosti; iako se svim halogenim žaruljama može regulirati svjetlost, samo su određene LED žarulje na tržištu EU-a kompatibilne s *leading edge* i *trailing edge* napravama za regulaciju svjetlosti koje su bile dostupne na tržištu 3. siječnja 2013. kad je Uredba 1194/2012 stupila na snagu. I te LED žarulje s regulacijom svjetlosti ispunjavaju sve zahtjeve.

Zahtjevima o obveznim podacima iz Uredbe 1194/2012 već se propisuje da potrošači budu informirani o tome s kojim je uređajima za regulaciju svjetlosti kompatibilan svaki model LED žarulje, ako je uopće kompatibilan. To potrošačima omogućuje kupnju odgovarajućeg zamjenskog rješenja.

6. ZAKLJUČAK

Iz ove je procjene tržišta vidljivo da su usmjerene LED žarulje s nitima za mrežni napon koje ispunjavaju minimalne zahtjeve za energetske učinkovitost na temelju Uredbe 1194/2012 dostupne, pristupačne, jednakovrijedne u smislu funkcionalnosti te da su kompatibilne s opremom koja je postavljena između mreže i žarulje.

Stoga su ispunjeni zahtjevi za treću fazu iz Uredbe 1194/2012 koji se primjenjuju na žarulje sa žarnom niti za mrežni napon.